

anerkjendte, at der kunde stee og burde stee nogen Indskrænkning i denne Bengeanvendelse; havde jeg, dengang det Budgetudkast, som nu forhandles, udarbejdedes, kunnet have de Data, jeg nu har, for hvilke Krav der vilde blive gjort i det nu løbende Aar efter de Regler, som man strengere holdt sig til, saa vilde jeg maaskee selv have forlangt en lidt mindre Sum. Det foreligger nemlig, at der i de tre Kvartaler, der vare udløbne med den 31te December, var af de bevilgede 3,000 Rbd. disponeret ikke ganske over 2,000 Rbd., saa at allerede deraf fremgaaer, at der iaar næppe vil blive Leilighed til at anvende hele det bevilgede Beløb, 3,000 Rbd.; men ganske at lade Posten bortfalde, kan jeg ikke Andet end modsætte mig. Saaledes som Sagen nu staaer, hviler der paa denne Post to mindre Udgifter, som jeg ikke troer kunne vække stor Betænkning; den ene af dem kan man vel løsgjøre sig fra, den anden derimod troer jeg maa paa en eller anden Maade afholdes. Den, jeg først sigtede til, er de 100 Rbd. til et landoekonomisk Selskab; det er nemlig ikke nogen nødvendig Udgift; det har været antaget, at disse Selskaber virkede ikke uden Nytte og Gavn i enkelte Dele af Landet, og et saa ringe Bidrag synes ikke at være for stort for en saa rig Godsbesidder som Sorø Academi. Den anden Post er et Bidrag til Landmaalersforretninger; lignende ville paa samme Maade findes opførte i Domainedirectoratets Budget for de enkelte Godser og der endogsaa med forholdsvis større Beløb, naar man sammenligner de Godser, hvorfor de ere opførte, med Sorø Academies Gods. Det er ganske nødvendigt, at en saadan Post findes; ved Udstykning, Skyldsatning, ved Overdragelse ikke alene til Arvesætte men ogsaa til Selveiendom fremkomme saadanne Udgifter, som forøvrigt ikke ere af nogen stor Betydning. Der er forøvrigt anvendt, som jeg før yttrede, Summer til forbedrede Agerdyrkingsredskaber, til Hestes og Dværgavl's Forbedring og til Jordbrugets Forbedring ved Mergling o. s. v. Den første Art af Understøttelser er i det løbende Aar ganske ophørt; jeg har nemlig erkjendt, at man ikke med tilbørlig Sikkerhed kunde virke i denne Retning under den Form

af Bestyrelse, som et saadant offentligt Gods maa have, og jeg har derfor anset det for rigtigst, at overlade denne Art Forbedringer til deres egen Udvikling; der vil vel paa Regnskabet for iaar forekomme en liden Udgift i Anledning af Hesteavl'en, men som forekommer sidste Gang og forekommer ifølge tidligere Forhold, som maatte ansees for at være noget bindende. Ogsaa Bidraget til Jordbrugets Forbedring ved Mergling og paa anden Maade er indskrænket; i dette Aar har det næsten været intet, ifølge den samme Anerkjendelse, at man ikke med tilstrækkelig Sikkerhed for en god Anvendelse kunde virke paa denne Maade, og at der i ethvert Tilfælde er handlet saalænge i denne Retning paa Academiets Gods, at man nu maa overlade det Øvrige til Bedkommendes egen Flid og Drift; Opmuntring er der allerede givet. Det Væsentlige, der er anvendt, er derimod medgaaet til Understøttelser ved Bøndergaardes og Huses Opbygning. Det er Understøttelser, som i en lang Arrække have været udredede, og hvorved jeg troer der virkelig er tilveiebragt et Resultat, som vel ikke her kan bevises, men som upaatvivlelig vil vise sig for Enhver, der betragter Bygningerne i det Hele paa Sorø Academies Fæstegods, og sammenligner dem med andet Fæstegods i Sjælland; Sammenligningen maa naturligvis stee med det sjællandske Fæstegods. Disse Understøttelser ere ikke udeelte vilkaarligen; der er fra den tidligere Universitetsdirection udtalt bestemte Regler for den locale Bestyrelse med Hensyn til de Forslag, den kunde gjøre og vente approberede af Overbestyrelsen. Væsentligen er man gaaet ud paa at tilveiebringe grundmurede, eller i alle Tilfælde bedre murede Bygninger end tidligere.

For det Første har det været en Regel, at det kun var Fæstegodset, for hvilket man virkede paa denne Maade; thi Arvesæfterne ere traadte ud af et saadant Forhold til Academiets, at de kunne have noget Krav paa en saadan Omsorg fra hvad man efter den ældre Sprogbrug kaldte Godsherfskabet; det foranste Fæstegods derimod maatte formeentlig have det samme Krav paa en vis Omhu for Beboernes Velvære udenfor, hvad der just var foreskrevet, som man antog, at Fæstebonde-